KLEDING VOOR GODS AANGEZICHT

Lezen:
Deuteronomium 22:5; 1 Timotheüs 2:9-10; 1 Petrus 3:3-4

Inleiding

Kleding lijkt op het eerste gezicht een alledaags onderwerp. Toch spreekt de Bijbel er op verschillende manieren over. Kleding beschermt het lichaam, laat iets zien van onze plaats en taak, en kan ook uitdrukking geven aan schaamte, eer, rijkdom of status. Daarom is kleding niet geestelijk onbelangrijk.

Tegelijk moeten wij voorzichtig zijn. De Bijbel geeft geen complete kledingcatalogus voor elke tijd en cultuur. Wie alle kledingvoorschriften rechtstreeks en zonder nadenken naar onze tijd vertaalt, doet geen recht aan de Schrift. Maar wie zegt dat kleding helemaal geen zaak van gehoorzaamheid kan zijn, miskent eveneens de Bijbel.

De vraag is daarom niet alleen: wat mag ik aantrekken? Belangrijker is: hoe wil ik mij als christen voor God en tegenover mijn naaste kleden? De Bijbel leert ons letten op onderscheid, eerbaarheid, eenvoud, liefde en de gezindheid van het hart.

Bijbelstudie

Deuteronomium 22:5 bevat een duidelijke uitspraak over het onderscheid tussen mannen en vrouwen. Israël mag niet leven alsof het door God gegeven onderscheid tussen man en vrouw er niet toe doet. De tekst spreekt over het dragen van kleding die bij het andere geslacht hoort en noemt dat een gruwel voor de HEERE. Het gaat hier dus niet slechts om mode, maar om een houding tegenover Gods ordening.

Dat betekent niet dat wij zonder meer kunnen zeggen dat één bepaald kledingstuk in iedere cultuur uitsluitend mannelijk of vrouwelijk is. Kledingvormen veranderen immers door de eeuwen heen. Wat in de ene samenleving mannenkleding is, kan elders door vrouwen worden gedragen. De Bijbeltekst geeft geen moderne lijst van toegestane en verboden kledingstukken. Wel blijft het beginsel staan: eerbiedig het onderscheid dat God tussen man en vrouw heeft gegeven en probeer dat niet opzettelijk uit te wissen of belachelijk te maken.

Daarbij is het nodig onderscheid te maken tussen een letterlijke Bijbeluitspraak en een gangbare uitdrukking. De uitspraak “God kijkt naar het hart” is een bekende samenvatting van 1 Samuël 16:7, maar geen letterlijk citaat uit die vorm. Bovendien betekent die waarheid niet

dat kleding er niet toe doet. God ziet inderdaad het hart, maar juist daarom beoordeelt Hij ook de houding die uit onze kledingkeuze blijkt.

In 1 Timotheüs 2:9-10 schrijft Paulus dat vrouwen zich behoren te kleden met eerbaarheid, ingetogenheid en bezonnenheid. Hij noemt daarbij onder meer opvallende haarvlechten, goud, parels en kostbare kleding. Paulus verbiedt daarmee niet ieder sieraad of iedere verzorgde kleding. Zijn punt is dat de gemeente niet beheerst mag worden door pronkzucht, luxe en het verlangen om de aandacht op zichzelf te vestigen.

De apostel stelt tegenover uiterlijke opsmuk de goede werken. Dat betekent niet dat goede werken ons rechtvaardig maken voor God. De Schrift leert juist dat wij alleen door het geloof in Christus worden gerechtvaardigd. Maar iemand die Christus volgt, zal wel verlangen om in zijn leven iets van Hem te laten zien. Kleding hoort daarom bij de bredere vraag hoe wij ons presenteren. Willen wij bewondering, verleiding of status oproepen, of willen wij ons gedragen als mensen die weten dat zij voor Gods aangezicht leven?

Hoewel Paulus in deze tekst vrouwen aanspreekt, is het beginsel niet alleen voor vrouwen van belang. Ook mannen kunnen ijdel, pronkzuchtig, uitdagend of overdreven gericht op uiterlijk vertoon zijn. De oproep tot bezonnenheid geldt iedere christen. Eenvoud is geen slordigheid en nette kleding is geen hoogmoed. De gezindheid van het hart bepaalt hoe wij onze kleding gebruiken.

Ook 1 Petrus 3:3-4 richt de aandacht op de tegenstelling tussen uiterlijke versiering en de verborgen mens van het hart. Petrus zegt niet dat een vrouw zich niet mag wassen, verzorgen of mooi mag kleden. Hij leert wel dat de ware en blijvende schoonheid niet in uiterlijk vertoon ligt, maar in een zachtmoedige en stille geest. Daarmee bedoelt hij geen karakterloze of zwijgzame vrouw, maar een houding die niet voortdurend zichzelf op de voorgrond plaatst.

Deze woorden zijn in onze tijd bijzonder actueel. Reclame, sociale media en mode kunnen ons leren dat waarde afhangt van uiterlijk, aantrekkelijkheid en bezit. De Bijbel keert die gedachte om. Onze waarde ligt niet in merkkleding, lichaamsvorm, aantrekkingskracht of jeugdige uitstraling. In Christus ontvangen wij een waarde die niet vergaat. Daarom mogen wij verzorgd zijn zonder ons uiterlijk tot identiteit te maken.

De Bijbel laat ook zien dat kleding verbonden kan zijn met gebrokenheid en genade. In Genesis 3:21 maakt God voor Adam en Eva kleding en bekleedt hen. Na de zondeval schamen zij zich en proberen zij zichzelf te bedekken. God laat hen niet aan hun schaamte over, maar zorgt voor een bedekking die Hij geeft. Deze geschiedenis zegt niet dat ieder kledingvoorschrift rechtstreeks uit de zondeval kan worden afgeleid. Wel maakt zij duidelijk dat schaamte, naaktheid en kleding niet losstaan van de gebrokenheid van ons bestaan.

In de Bijbel heeft kleding soms bovendien een symbolische betekenis. Jesaja 61:10 spreekt beeldend over de mantel van gerechtigheid. Openbaring 7:14 beschrijft de verlosten met witte gewaden, gewassen in het bloed van het Lam. Dit zijn geen voorschriften voor onze dagelijkse

kleding, maar beelden van Gods genade en van de reiniging die Christus schenkt. De kleding van de gelovigen wijst daar naar een gerechtigheid die zij niet zelf hebben gemaakt.

Kleding kan ook iets zeggen over roeping. In Exodus 28 krijgen de priesters bijzondere kleding die hun heilige dienst en verantwoordelijkheid zichtbaar maakt. Die kleding maakte hen niet innerlijk heilig; zij moesten zelf door God geheiligd worden. Ook vandaag kan uiterlijke kleding passend zijn bij een taak of gelegenheid. Een ambtsdrager, werknemer, gastheer of bruidegom kleedt zich anders omdat zijn verantwoordelijkheid of de situatie daarom vraagt. Dat is niet automatisch uiterlijk vertoon.

Tenslotte waarschuwt Jezus in Mattheüs 6:28-30 tegen bezorgdheid over kleding. Hij wijst op de lelies van het veld en leert dat onze hemelse Vader weet wat wij nodig hebben. Dat betekent niet dat wij onverschillig met kleding moeten omgaan. Wel worden wij bevrijd van de dwang om voortdurend mee te moeten doen, duurder te moeten kopen of onze identiteit aan mode te ontlenen.

Een christelijke omgang met kleding vraagt dus om wijsheid. Vraag uzelf af: eer ik hiermee Gods scheppingsorde? Is mijn kleding passend en eerbaar? Zoek ik aandacht voor mijzelf? Houd ik rekening met mijn naaste en met de verleiding die mijn kleding kan oproepen? En ben ik bereid genoegen te nemen met eenvoud, ook wanneer anderen meer bezit of een andere stijl hebben?

Wij moeten elkaar daarbij niet snel veroordelen. Niet elke verschil in smaak is ongehoorzaamheid. Wel mogen wij elkaar vanuit Gods Woord aanspreken op schaamteloosheid, pronkzucht, vervaging van het geslachtsonderscheid of een houding waarin uiterlijk belangrijker wordt dan geloof. De kern is niet: hoe kan ik met zo weinig mogelijk regels leven? De kern is: hoe dien ik de Heere ook in mijn kleding, mijn lichaam en mijn omgang met anderen?

Gespreksvragen

1. Welke verschillende functies kan kleding volgens de Bijbel hebben?
2. Wat leert Deuteronomium 22:5 over het onderscheid tussen man en vrouw?
3. Waarom kunnen wij Deuteronomium 22:5 niet eenvoudig vertalen naar een lijst met moderne kledingstukken?
4. Wat bedoelt Paulus in 1 Timotheüs 2:9-10 met eerbaarheid, ingetogenheid en bezonnenheid?
5. Wat is volgens 1 Petrus 3:3-4 het verschil tussen uiterlijke versiering en ware schoonheid?
6. Hoe helpen Genesis 3:21 en de beelden uit Jesaja 61:10 en Openbaring 7:14 ons om over kleding na te denken?
7. Welke invloed hebben mode, reclame en sociale media op uw kijk op kleding?
8. Hoe kunt u in uw eigen kleding rekening houden met Gods eer en met uw naaste?